

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU**

15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

PS-I.431.1.12.2016.MM

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej w zakresie oceny realizacji przez Gminę Dubicze Cerkiewne zadań z przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do dnia 28 listopada 2016 r. Kierownikiem GOPS była Pani Maria Pietryczuk.

Kierownikiem GOPS od 01 grudnia 2016 r. jest Pani Adrianna Bielecka.

Pismem z dnia 27.06.2017 r. znak GOPS.420.135.2017 poinformowano, że jednostką realizującą zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dubiczach Cerkiewnych, ul. Główna 65, 17-204 Dubicze Cerkiewne, (zwany w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”) a osobą upoważnioną do udzielania wyjaśnień w przedmiotowym zakresie jest Pani Nina Mierociuk (starszy pracownik socjalny GOPS).

Kontrolę w dniach 06-07.07.2017 r. przeprowadziły:

1. Monika Maliszewska – główny specjalista – kierująca zespołem inspektorów,
2. Anna Żadziłko – główny specjalista,

na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli Nr 1/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r. znak: PS-I.431.1.12.2017.MM wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, p. Andrzeja Kozłowskiego.

(strona 10 akt kontroli)

Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego jest Pan Jerzy Kułaj - Prezes Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dubiczach Cerkiewnych.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań określonych w:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), zwanej dalej „ustawą”,
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”,
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, stanowiącym załącznik do uchwały z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 (M.P. z 2014 r. poz. 445), zwanym dalej „KPPPwR”.

od dnia 01.01.2016 r. do dnia kontroli.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie były kontrolowane w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych w dniu 08.04.2014 r. Protokół kontroli został podpisany przez Kierownika Ośrodka w dniu 29.04.2014 r. Do treści protokołu nie wniesiono uwag ani zastrzeżeń. Pismem z dnia 08.05.2014 r. przekazano jednostce wystąpienie pokontrolne. Wykonywanie zadań w kontrolowanym okresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Pismami z dnia 19.05.2014 r. i z 26.05.2014 r. (uzupełnienie wyjaśnień) Kierownik GOPS

Kulaj J

poinformował o sposobie i terminie realizacji zaleceń pokontrolnych. Ww. pisma ostatecznie zaakceptowano w dniu 29.05.2014 roku.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

GOPS w Dubiczach Cerkiewnych realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie:

- § 7 pkt 12 oraz § 8 ust. 2 pkt e) i f) Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr 10.76.2016 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 29 marca 2016 r. w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych (ze zm.),
- § 6 oraz § 13 pkt Zadania pracownika socjalnego ppkt 11 Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych stanowiącego Załącznik do Zarządzenia Nr 1/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych.

(strony 28 - 40 akt kontroli)

Realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie uregulowano w aneksie do zakresu zadań, uprawnień i odpowiedzialności starszego pracownika socjalnego.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, dz. 1.5.1. KPPPwR).

W gminie Dubicze Cerkiewne opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2018, zwany dalej „Programem” stanowiący Załącznik do Uchwały Nr 7.36.2011 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2018.

(strony 41 - 50 akt kontroli)

Program składa się z 9 punktów: wstęp; analiza problemów społecznych na terenie Gminy Dubicze Cerkiewne; cele Programu; założenia programu; program jest spójny z Programami; zasoby Gminy Dubicze Cerkiewne w zakresie realizacji Programu; czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu; zagrożenia w realizacji zadań; realizacja celów Programu.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy została opracowana na podstawie danych:

- Policji (liczba interwencji domowych i liczba założonych „NK- A” w 2010 r.),
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (liczba zgłoszeń, liczba osób które podjęły leczenie odwykowe, liczba wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w 2010 r.),
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (procent osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej),
- Szkół z terenu gminy Dubicze Cerkiewne (rodzaje przemocy odnotowanej wśród uczniów).

Celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Dubicze Cerkiewne, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Cele te są realizowane poprzez: budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Dubicze Cerkiewne, podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie. Do każdego celu określono działania oraz wskazano podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Do Programu nie opracowano szczegółowego harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, pomimo wydanego w dniu 08.05.2014 r. zalecenia pokontrolnego i odpowiedzi Kierownika GOPS z dnia 19.05.2014 r. odnośnie sposobu i terminu realizacji zaleceń, zgodnie z którym

planowano opracowanie harmonogramu i przedstawienie go podczas sesji Rady Gminy. Stwierdza się, że zalecenie pokontrolne w tym zakresie nie zostało zrealizowane. Kierownik GOPS złożyła wyjaśnienia cyt.: „W związku z objęciem stanowiska Kierownika GOPS z dniem 01 grudnia 2016 r. w trakcie wykonywania obowiązków służbowych zapoznałam się m.in. z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2018. Z uwagi na brak zawartego harmonogramu realizacji zadań wynikających z programu – skontaktowałam się z Radcą prawnym naszego Ośrodka w sprawie zmiany uchwały w celu zawarcia w programie brakującego harmonogramu. Radca prawny po przeanalizowaniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2015 r., poz 1390) wyraził stanowisko, że w zapisie niniejszej ustawy, organ gminy nie jest uprawniony do wydania harmonogramu, stąd takiego harmonogramu nie zrobiono. Dodał, że ww. ustawa należy do przepisów z zakresu prawa administracyjnego. W prawie administracyjnym powszechną jest zasada zaakceptowana przez doktrynę prawa i orzecznictwo sądowe, że dla organu wolno tyle, na ile przepis prawa administracyjnego zezwala. Na tej podstawie przyjęto, iż brak przepisu w tym zakresie nie uprawnia do wydawania harmonogramu do istniejącego już programu.”

Do kontroli nie przedstawiono dokumentacji potwierdzającej podejmowanie jakichkolwiek działań w celu opracowania harmonogramu.

(strona 27 akt kontroli)

W Programie określono również sposób monitorowania i sprawozdawczości jego realizacji, zgodnie z którym podmioty zaangażowane, składają do dnia 31 marca każdego roku sprawozdanie ze swojej działalności do GOPS. Natomiast Ośrodek do dnia 30 kwietnia każdego roku przedkłada zbiorcze sprawozdanie Radzie Gminy.

Do kontroli przedłożono informacje uzyskane z Zespołu Szkolno – Oświatowego w Dubiczach Cerkiewnych i *Sprawozdania z działalności prowadzonej przez Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Dubickiej Bachmaty w Dubiczach Cerkiewnych za 2016 r. i I półrocze 2017 r. z zakresu przemocy* oraz „Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych za rok 2016”, które zostało przedłożone dnia 27 marca 2017 r. Radzie Gminy Dubicze Cerkiewne podczas sesji. Ww. sprawozdanie zawierało informacje odnośnie sposobu realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Natomiast w treści sprawozdania nie odniesiono się do sposobu realizacji poszczególnych działań Programu.

(strony 51 – 55 akt kontroli)

Z przedłożonej w toku kontroli dokumentacji oraz z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że w ramach realizacji Programu, w okresie objętym kontrolą, podjęto m.in. następujące działania:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Dubicze Cerkiewne poprzez współpracę w ramach zespołu interdyscyplinarnego przedstawicieli różnych podmiotów (opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy),
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez:
 - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych,
 - przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu,
- zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez:
 - rozpowszechnianie ulotek i plakatów edukacyjno-informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. m.in.: informacja o Ogólnopolskim Pogotowiu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ‘Niebieska Linia’ wraz z numerami telefonów, „Żółta kartka”, „Zauważ mnie! Usłysz mnie! Nie licz, że inni zareagują, zrób to Ty!”, „Dotknęła Cię PRZEMOC w rodzinie? Widzisz zagrożenie? PRZERWIJ MILCZENIE!!!”, informacja Ogólnopolskiego Portalu Wsparcia „ZnajdźPomoc.pl”, „Przełam Przemoc. Przemoc Domowa to Przestępstwo”, „powiedz NIE! Przemoc domowa”, „Przemoc w Rodzinie, jak pomóc sobie i innym... Jestem świadkiem!”.

- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- udział członków ZI w szkoleniu „Współpraca międzyinstytucjonalna w ramach pomocy osobom dotkniętym przemocą” 28 kwietnia 2017 roku,
- prowadzenie działań profilaktycznych i wychowawczych wśród dzieci i młodzieży w szkołach tj. m.in.: „Do kogo zwrócić się o pomoc”, „Recepta na złość”, „Jak zapobiegać agresji”, „Jak rozwiązywać konflikty”,

Opis podejmowanych działań zawiera protokół z przyjęcia ustnych wyjaśnień oraz pisma z Zespołu Szkolno – Oświatowego w Dubiczach Cerkiewnych o działalności profilaktycznej i wychowawczej dotyczącej przemocy.

(strony 16 – 17, 75 - 98 akt kontroli)

Prowadzenie poradnictwa (dz. 2.3.1. KPPPwR) i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, dz. 1.4.3. KPPPwR).

Poradnictwo socjalne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone jest w GOPS w Dubiczach Cerkiewnych, codziennie w godzinach pracy pracownika socjalnego oraz w trakcie posiedzeń ZI. Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że w 2016 r. z poradnictwa w ww. zakresie skorzystało 14 osób, natomiast w 2017 r. 1 osoba.

W Ośrodku od 2017 r. prowadzony jest „Rejestr poradnictwa z zakresu przemocy domowej w 2017r.” który zawiera informacje: data, nazwisko i imię zgłaszającego, adres, osoba doznająca przemocy, uwagi. Ww. rejestr do dnia kontroli zawierał wpis dotyczący jednej rodziny.

Ustalono, że osoby z terenu gminy potrzebujące pomocy mogą skorzystać z poradnictwa psychologicznego, świadczonego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce, (poniedziałek - piątek w godz. 7.30-15.30, zapisy/zgłoszenia osobiście lub telefonicznie). Ponadto w Centrum można skorzystać z poradnictwa rodzinnego oraz socjalnego. Ośrodek nie posiada danych dotyczących liczby osób korzystających w okresie objętym kontrolą z tych form poradnictwa.

Ponadto w Urzędzie Gminy w Dubiczach Cerkiewnych istnieje możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego UG, w czwartki w godzinach od 12.00. Ośrodek nie posiada danych dotyczących liczby osób korzystających w okresie objętym kontrolą z tej formy poradnictwa.

(strona 17 akt kontroli)

Informacje dotyczące możliwości i form uzyskania pomocy zamieszczone są na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Gminy Dubicze Cerkiewne w zakładce Ośrodka¹

Na terenie gminy Dubicze Cerkiewne prowadzone były działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień oraz przedłożonych do kontroli sprawozdań Zespołu Szkolno – Oświatowego w Dubiczach Cerkiewnych i *Sprawozdania z działalności prowadzonej przez Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Dubickiej Bachmaty w Dubiczach Cerkiewnych za 2016 r. i I półrocze 2017 r. z zakresu przemocy* (o których mowa na str. 3 niniejszego protokołu) wynika, że organizowano m.in.:

- prelekcje prowadzone przez psychologa z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Hajnówce pt. „Postawy rodzicielskie. Błędy wychowawcze”, „Jak motywować dziecko do nauki?”,
- prezentacje na temat „Cyberprzemoc” i „Bezpieczne zabawy w sieci”,
- opracowanie planu wychowawczo – profilaktycznego poprzez aktywny udział rodziców w analizie wyników wewnętrznych badań pt. „Diagnoza postaw etycznych i wybranych wartości, które kierują postępowaniem ucznia” oraz wskazywanie proponowanych działań i programów,

¹<http://dubicze-cerkiewne.pl/jednostki-organizacyjne/gminny-osrodek-pomocy-spolesczonej/przemoc-w-rodzinie/> (dostęp z dnia 11.07.2017 r.).

Kelwa

- spotkania z przedstawicielem Policji pt. „Bezpieczeństwo w sieci” oraz dotyczące właściwego zachowania młodzieży w środowisku lokalnym, szczególnie wobec osób starszych,
- piknik rodzinny,
- spotkania z rodzicami na zebraniach, uroczystościach, indywidualnych rozmowach, mające na celu podejmowanie tematyki związanej z zachowaniem dzieci w grupie.

(strony 19, 74 - 98 akt kontroli)

W toku kontroli ustalono, że GOPS otrzymał informację z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce o prowadzeniu naboru uczestników do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz z prośbą o wskazanie osób (pismo z dn. 14.12.2016 r. znak: PC.8135.101-1.2016).

Powyższa informacja była przekazywana potencjalnym uczestnikom zajęć podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zamieszczona na tablicy ogłoszeń Ośrodka.

(strony 22 – 23, 123 akt kontroli)

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, dz. 2.3.2. KRPPwR)

W kontrolowanym okresie nie było potrzeby kierowania osób dotkniętych przemocą w rodzinie do ośrodków wsparcia. Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że w przypadku wystąpienia takiej konieczności osoby potrzebujące zostaną skierowane do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie.

Ponadto na tablicy ogłoszeń GOPS wywieszono aktualny *Rejestr placówek udzielających tymczasowego schronienia w województwie podlaskim stan na dzień 30 kwietnia 2017 r.* oraz wykaz *Instytucje na terenie województwa podlaskiego, które pomagają osobom doświadczającym przemocy.*

(strona 19 akt kontroli)

Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy (dz. 2.3.7. KPPPwR)

Z przedłożonej do kontroli dokumentacji oraz z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że w okresie objętym kontrolą wykonywano czynności, o których mowa w art. 12a ustawy, tj. przeprowadzono interwencję odebrania dziecka z rodziny, w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia, w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie. W przedstawionej w toku kontroli dokumentacji znajdowały się: notatka służbowa pracownika socjalnego, wnioski o wgląd w sytuację rodzinną dziecka, „Niebieska Karta – A”, „Niebieska Karta – D”, potwierdzenie przekazania formularza Niebieska Karta – A członkom Zespołu Interdyscyplinarnego, notatka służbowa pracownika socjalnego z posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 12a ust. 3 ustawy przedstawiciele trzech służb obecnych podczas interwencji podjęli decyzję o odebraniu dziecka z rodziny. Następnie dziecko zostało przewiezione karetką pogotowia do SPZOZ w Hajnówce, w celu dokonania badań. Z notatki służbowej pracownika socjalnego wynika, że po opuszczeniu szpitala dzieckiem zaopiekowała się jego babcia.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych ustalono, że pracownicy GOPS nie dopełnili obowiązków wynikających z zapisów art. 12a ust. 4 oraz art. 12c ustawy, tj. nie powiadomili sądu opiekuńczego o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej oraz nie wręczyli opiekunom dziecka pouczenia o prawie do złożenia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka.

Do kontroli przedłożono wniosek o wgląd w sytuację dziecka przesłany do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim (dzień po interwencji). Nie jest to powiadomienie w rozumieniu art. 12 a ust. 4 ustawy.

(strony 19 -20, 99 - 116 akt kontroli)

Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy, dz.2.1.1.KPPPwR)

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy przyjęto uchwałę NR 8.46.2011 Rady Gminy w Dubiczach Cerkiewnych z dnia 2 września 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

(strony 56 - 58 akt kontroli)

Aktualny skład Zespołu Interdyscyplinarnego został określony Zarządzeniem Nr 63/2012 Wójta Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 2 marca 2012 r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego. Skład jest zgodny z art. 9a ust. 3 i 4 ustawy.

W toku kontroli ustalono, że określony w ww. Zarządzeniu skład osobowy ZI jest niezgodny ze składem osobowym faktycznie uczestniczącym w posiedzeniach. Przedstawiona do kontroli dokumentacja m.in. listy obecności na posiedzeniach wskazywała, że od 03.11.2016 r. w pracach zespołu bierze udział inny przedstawiciel Policji niż określony w Zarządzeniu (z powodu długotrwałej choroby). Pismem z dnia 19.06.2017 r. znak GOPS.4130.56.2017 Przewodniczący ZI zwrócił się z prośbą o złożenie formalnej rezygnacji z funkcji członka Zespołu.

(strony 59 i 117 akt kontroli)

Zgodnie § 4 ust. 4 Uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania (...) szczegółowy zakres prac Zespołu, zadania Przewodniczącego, jego Zastępcy określa *Regulamin pracy zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne*, przyjęty do realizacji Zarządzeniem Nr 166.2014 Wójta Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie zatwierdzenia *Regulaminu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne*.

Zgodnie z § 4 ust. 10 ww. Uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania (...) „Przewodniczący Zespołu zobowiązany jest do przedkładania Wójtowi Gminy sprawozdań z pracy do 31 stycznia roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy”, natomiast stosownie do § 13 powyższego Regulaminu „Przewodniczący Zespołu przedkłada sprawozdanie z prac Zespołu Interdyscyplinarnego Radzie Gminy Dubicze Cerkiewne do końca pierwszego kwartału za rok poprzedni”. Do kontroli przedstawiono „Sprawozdanie z działalności zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Dubicze Cerkiewne za 2016 rok”, które zostało przedłożone dnia 27 marca 2017 r. Radzie Gminy, podczas sesji. Sprawozdanie zawierało m.in. informacje dotyczące liczby prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”, liczbie odbytych posiedzeń oraz o świadczonym poradnictwie socjalnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W § 9 ust. 2 Regulaminu zawarto nieprawidłowy zapis, że posiedzenia Zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na kwartał, co jest niezgodne art. 9a ust. 7 ustawy.

(strony 60 - 73 akt kontroli)

Przed przystąpieniem do prac wszyscy członkowie ZI złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy. Natomiast nie wszystkie osoby, uczestniczące w posiedzeniach ZI złożyły stosowne oświadczenia o zachowaniu poufności (m.in. na posiedzeniu 20.01.2017 r. przedstawiciel sądu, który nie jest członkiem ZI).

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawierała m.in. protokoły z posiedzeń ZI wraz z listami obecności na poszczególnych posiedzeniach, teczki indywidualne oraz prowadzone rejestry (*Rejestr Niebieskich Kart 2016 i 2017*).

Od 01.01.2016 r. do dnia kontroli ZI spotkał się 16 razy (9 w 2016 r. i 7 w 2017 r.), w następujących terminach: 22.02, 06.04, 15.04, 07.06, 29.06, 28.09, 03.11, 24.11 i 21.12.2016 r. oraz 20.01, 13.02, 01.03, 13.03, 26.04, 02.06 i 04.07.2017 r. Zachowano częstotliwość odbywania posiedzeń ZI, zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy. Z każdego posiedzenia sporządzono protokół oraz listę obecności. Dane są niezgodne ze „Sprawozdaniem z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2016 r.”, złożonym przez GOPS, zwanym dalej „Sprawozdaniem z KPPPwR za 2016 r.” (liczba posiedzeń zespołów w 2016 r. – 8).

W okresie objętym kontrolą ZI nie tworzył Grup Roboczych.

(strony 21 – 22, 146 akt kontroli)

Z analizy protokołów z posiedzeń ZI z 2016 i 2017 r. wynika, że podczas spotkań Zespół Interdyscyplinarny omawiał jedynie indywidualne przypadki rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (m.in. przeanalizowanie złożonych „Niebieskich Kart” do Zespołu Interdyscyplinarnego, rozmowy z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc, ustalanie planów pomocy dla

konkretnych rodzin, pracownik socjalny informował o prowadzonej pracy socjalnej w konkretnych środowiskach, bądź zamknięcie „NK”).

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień i przedłożonej dokumentacji wynika, iż ZI realizował zadania wymienione w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy tj. m.in:

- diagnozowano problem przemocy w rodzinie poprzez rozpoznanie środowiska przez pracownika socjalnego, omawianie procedur „Niebieskie Karty” na posiedzeniach ZI,
- podejmowano działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku: praca socjalna, poradnictwo, rozmowy motywujące i wspierające, rozpowszechniano materiały informacyjne dot. przemocy w rodzinie (plakaty, ulotki),
- inicjowano interwencje w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie: dokonywano wizyt w środowisku sprawdzających stan bezpieczeństwa osób w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy przez pracownika socjalnego i Policję,
- rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym poprzez rozpowszechnianie ww. informacji w formie ulotek, plakatów na tablicy ogłoszeń w Ośrodku oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy w zakładce GOPS.
- inicjowano działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie: motywowano osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, do zaprzestania nadużywania alkoholu lub podjęcia leczenia odwykowego.

(strona 22 akt kontroli)

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” (art. 9d ustawy, dz. 3.2.1. KPPPwR)

Od 01.01.2016 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że od 01.01.2016 r. do dnia kontroli wypełniono 19 formularzy „NK-A” (9 w 2016 r. wszystkie przez Policję oraz 10 w 2017 r. wszystkie przez Policję). Ponadto, w okresie objętym kontrolą podjęto 1 interwencję związaną z przemocą w rodzinie (poza realizowanymi procedurami NK).

W ramach procedury „Niebieskie Karty” Ośrodek w 2016 r. prowadził 6 spraw, a w 2017 - 11. W okresie objętym kontrolą procedurę zamknięto w 8 przypadkach – 7 z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy oraz 1 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

(strony 18 - 19 akt kontroli)

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta (teczki nieoznakowane):

1. NK-A z dnia 18.03.2016 r. – zakończona.
2. NK-A z dnia 20.09.2016 r. – zakończona.
3. NK-A z dnia 23.12.2016 r. – zakończona.
4. NK-A z dnia 11.01.2017 r. – zakończona.

(strony 124 - 143 akt kontroli)

W skontrolowanych sprawach stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Przekroczenie przez GOPS 7-dniowego terminu przekazania wypełnionego formularza NK-A do Przewodniczącego ZI, co jest niezgodne z § 7 ust. 1 rozporządzenia – akta nr 1 (dotyczy NK-A z dnia 18.03.2016 r.).
2. Nierzetelnie uzupełniono formularz „Niebieska Karta – C” (NK-C), co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia oraz ze wzorem formularza NK-C stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia:

- w indywidualnym planie pomocy (IPP) dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie nie określono zadań dla przedstawiciela oświaty, w sytuacji gdy w rodzinie objętej procedurą były dzieci – akta nr 2, 4; GKRPA, w sytuacji gdy w rodzinie objętej procedurą występował problem uzależnienia od alkoholu – akta nr 1,
 - nieprecyzyjne zapisy dotyczące częstotliwości wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (wg. potrzeb) – akta nr 1,3,4 ; brak określonej częstotliwości ww. wizyt – akta nr 2,
 - brak okresowej oceny sytuacji rodziny oraz osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie – akta nr 2, 3, 4,
 - brak uzupełnionego punktu dotyczącego opisu kolejnego zdarzenia przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury (tj. nie uwzględniono kolejnej NK-A w rodzinie) – akta nr 2.
3. Nierzetelnie wypełniono formularz „Niebieska Karta – D” (NK-D), co jest niezgodne z § 8 ust. 6 rozporządzenia oraz ze wzorem formularza NK-D stanowiącym załącznik nr 4 do rozporządzenia tj.:
- brak okresowej oceny sytuacji osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc – akta nr 1,2, 3, 4,
 - nie założono działań w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie – akta nr 2, 3.
4. Brak dokumentacji potwierdzającej monitorowanie sytuacji rodziny przez funkcjonariusza policji, pomimo zaplanowania takich wizyt w IPP lub podczas posiedzeń ZI, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia oraz art. 9b ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy – akta nr 1,2,3.
5. W protokole z zakończenia procedury brak opisu podjętych działań przez ZI w ramach procedury, co jest niezgodne z § 18 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia – akta nr 1, 2, 3, 4.

Ponadto w toku kontroli stwierdzono stosowanie w dokumentacji formalnej oraz teczkach indywidualnych nazewnictwa niezgodnego z obowiązującymi przepisami, tj.: procedura „Niebieskiej Karty”.

Realizacja zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (innych niż opisanych w protokole)

Z analizy dokumentacji okazanej podczas kontroli oraz z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że gmina Dubicze Cerkiewne nie realizowała zadań innych, niż bezpośrednio odnoszących się do ustawy, wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Zgodnie z wyjaśnieniami starszego pracownika socjalnego GOPS złożonymi w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień pozostałe zadania wynikające z KPPPwR nie są realizowane głównie z powodu braku możliwości ich realizacji (brak środków finansowych) oraz w niektórych przypadkach z braku występujących potrzeb w danym zakresie.

(strony 23 – 26 akt kontroli)

Gmina Dubicze Cerkiewne nie zleciła w kontrolowanym okresie realizacji zadań gminy określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podmiotom niepublicznym, w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, ze zm.).

(strona 23 akt kontroli)

Przyczyną stwierdzonych w protokole nieprawidłowości i uchybień było niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy i rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za poszczególne nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Wójt Gminy, Kierownik GOPS w Dubiczach Cerkiewnych oraz Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Kelwa 27

Zgodnie z § 18 ust. 1-4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Wójtowi Gminy przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Wójtowi Gminy Dubicze Cerkiewne.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w Księżce Kontroli Urzędu Gminy Dubicze Cerkiewne pod Nr 1/2017.

Dubicze Cerkiewne 25.07.2017r.

(miejsce i data podpisania protokołu kontroli,
pieczęć Urzędu Gminy)

WÓJT
Leon Mataszewski

.....

(pieczęćka i podpis Wójta Gminy)

21.07.2017r. Katarzyna Maliszewska

21.07.2017r. Anna Zdobych

(data, podpisy kontrolujących)

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałem :

Dubicze Cerkiewne 25.07.2017r.

(miejsce, data i podpis Wójta Gminy)

WÓJT
Leon Mataszewski